

Innviðaráðuneytið
Sölvhólsgötu 7
101 Reykjavík

Sent rafrænt í Samráðsgáttina

Reykjavík, 20. ágúst 2026

Efni: Umsögn Internets á Íslandi hf. við áform um frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 54/2021 um íslensk landshöfuðlén – mál nr. S-146/2026

1. Inngangur

Internet á Íslandi hf., kt. 660595-2449 (hér eftir „ISNIC“), hefur kynnt sér áform um frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 54/2021 um íslensk landshöfuðlén (eftirlit, neytendavernd o.fl.) (hér eftir „áformin“ eða „áformaskjalið“) og kemur hér með á framfæri eftirfarandi umsögn um áformin, sbr. mál nr. S-146/2026.

Samkvæmt áformaskjalinu er markmið fyrirhugaðrar lagasetningar að stuðla að auknu öryggi, skilvirkni og hagkvæmri notkun landshöfuðlénsins „.is“, tryggja betur réttindi notenda, stuðla að eðlilegri verðlagningu og skilvirkri úrlausn ágreiningsmála, auk þess að auka traust á landshöfuðléninu og draga úr hættu á misnotkun þess. Í því skyni eru boðaðar breytingar á ýmsum þáttum lagaumgjarðarinnar. Undir lið D.2 í áformaskjalinu eru raktar þær breytingar sem tilvonandi lagaumgjörð á að taka á. Þær eru eftirfarandi:

- a. *Nánari reglur um hvernig skráningarstofa á að haga starfsemi sinni.*
- b. *Bætt verði við ákvæði um umgengni við landslénið. Til dæmis að skráning þjóni lögmætum hagsmunum og skerði ekki lögvarin réttindi annarra.*
- c. *Bætt verði við ákvæði um verðlagningu léna.*
- d. *Sett verði ákvæði sem sporni við svokölluðum leppskráningum léna, þ.e. þegar milliliður sem skráður er rétthafi léns er ekki raunverulegur notandi þess*
- e. *Settar verði nánari reglur um réttindi neytenda.*
- f. *Sett verði ákvæði um ódýra og skilvirka leið, með aðkomu óháðs aðila, til úrlausnar ágreiningsmála milli skráningarstofu og notanda.*
- g. *Sett verði heimild til að innheimta af skráningarstofu gjald til að standa straum af eftirliti.*
- h. *Skýrðar verði heimildir lögreglu til að krefjast lokunar á lénum og leggja hald á lén.*
- i. *Ákvæði um beitingu forkaupsréttar verði gert skýrara og hlutverk Fjarskiptastofu í því ferli betur skilgreint.*

ISNIC gerir athugasemdir við ýmsa þætti áformanna og telur mikilvægt að við áframhaldandi undirbúning lagasetningarinnar verði tekið fullt tillit til eðlis starfsemi félagsins, núverandi lagaumhverfis og þeirra réttinda og hagsmuna sem fyrirhugaðar breytingar kunna að hafa áhrif á. Jafnframt telur ISNIC mikilvægt að umfang, nauðsyn og áhrif einstakra breytinga verði metin með fullnægjandi hætti áður en endanleg afstaða er tekin til útfærslu þeirra.

2. Athugasemdir við áformin

Almennar athugasemdir

ISNIC telur ástæðu til að gera almenna athugasemd við þann grundvöll sem áformin hvíla á. Eins og fram kemur í áformaskjalinu voru lög nr. 54/2021 sett með það að markmiði að setja lagaramma utan um starfsemi skráningarstofu íslenska landshöfuðlensins, en jafnframt var miðað við að starfsemin héldist að mestu óbreytt og opinberum eftirlitsúrræðum stillt í hóf. Nú, aðeins nokkrum árum síðar, eru boðaðar breytingar sem fela í sér umtalsvert aukið regluverk og eftirlit, auk frekari skyldna fyrir skráningarstofu.

Að mati ISNIC er hins vegar ekki gerð nægilega skýr grein fyrir því í áformaskjalinu hvaða reynsla af framkvæmd gildandi laga hafi sýnt fram á þörf fyrir svo umfangsmiklar breytingar. Þar eru talin upp ýmis atriði sem stjórnvöld telja að betur mætti fara, en að takmörkuðu leyti gerð grein fyrir tilteknum vandamálum sem komið hafa upp, hvernig gildandi lagaheimildir hafi reynst ófullnægjandi eða hvers vegna ekki sé unnt að bregðast við þeim innan núverandi lagaramma. Þvert á móti hefur ISNIC um langt skeið annast rekstur og umsýslu landshöfuðlensins „.is“ og telur félagið að núverandi fyrirkomulag hafi almennt reynst vel.

Mikilvægt er jafnframt að gera skýran greinarmun á léni annars vegar og þeirri þjónustu, svo sem vefsíðu eða tölvupósti, sem kann að vera tengd við það hins vegar. Lénakerfið (e. Domain Name System, DNS) tengir auðlesanleg lénsheiti við IP-tölur, svo notendur þurfi ekki að muna flókin vistföng. Lén getur verið skráð án þess að vefsíða, tölvupóstur eða önnur virk þjónusta sé tengd við það. Líkja má lénaskráningarkerfinu við símaskrá: ISNIC heldur utan um skráningu .is-léna og rétthafa þeirra en hýsir ekki né stjórnar þeirri þjónustu eða því efni sem kann að tengjast lénunum.

Vefsíða er hýst á vefþjóni sem er aðskilinn frá skráningu lénsins sem vísar á hann. Sami vefþjónn getur verið tengdur mörgum lénum samtímis, jafnvel undir mismunandi höfuðlénomum. Lokun léns tekur því ekki niður vefsíðuna sjálfa, heldur rofnar tenging viðkomandi léns við hana, en vefþjónninn og efni vefsíðunnar er áfram til staðar og kann að vera aðgengilegt í gegnum önnur lén sem vísa á sama vefþjón. Til þess að taka niður sjálfa vefsíðuna og fjarlægja efni hennar þarf almennt að beina aðgerðum að hýsingaraðila hennar. ISNIC starfar ekki á hýsingarmarkaði og hýsir hvorki vefsíður, tölvupóst né annað efni.

Þetta skiptir sérstaklega máli þegar fjallað er um netglæpi og misnotkun léna. Óprúttir aðilar geta skráð lén og látið þau standa óvirk svo mánuðum skiptir áður en þau eru tengd við svikavef eða tölvupóstþjónustu. Þeir geta jafnframt átt fleiri lén til vara hjá öðrum skráningaraðilum undir öðrum höfuðlénomum. ISNIC getur því ekki við skráningu léns vitað hvort eða hvernig lénið verður notað síðar. Að leggja þá skyldu á skráningarstofu að meta fyrirfram hvort lén verði síðar notað í ólögsmætum tilgangi væri því óframkvæmanlegt og ekki til þess fallið að leysa þann vanda.

Þá telur ISNIC mikilvægt að hafa í huga að þótt félagið annist eitt skráningu .is-léna starfar það ekki án samkeppnislegs aðhalds á sviði lénaskráninga. Notendum stendur til boða fjöldi annarra lands- og almennra höfuðléna og sætir .is því virkri alþjóðlegri samkeppni frá öðrum höfuðlénomum.

Eignar- og rekstrarform skráningarstofa landshöfuðléna eru jafnframt með ýmsum hætti. Á Norðurlöndum er Punktum dk A/S, skráningarstofa .dk í Danmörku, hlutafélag í eigu samtakanna Dansk Internet Forum, Internetstiftelsen, skráningarstofa .se í Svíþjóð er sjálfstæð stofnun og Norid AS, skráningarstofa .no í Noregi er félag í eigu norska ríkisins.

Rekstrarform skráningarstofa utan Norðurlandanna er jafnframt með ýmsu móti. Þar má t.a.m. finna einkareknar skráningarstofur með hagnaðarmarkmiði, líkt og nic.at GmbH,

skráningarstofu .at í Austurríki, Japan Registry Services Co., Ltd., skráningarstofu .jp í Japan, SK-NIC, a. s., skráningarstofu .sk í Slóvakíu og Hostmaster LLC, skráningarstofu .ua í Úkraínu.

Ekkert eitt eignar- eða rekstrarform er því almennt viðtekið meðal skráningarstofa landshöfuðléna og verður samanburður við önnur ríki að taka mið af þeim ólíku rekstrarforsendum sem þar gilda.

Þá verður jafnframt að hafa í huga að starfsemi ISNIC er nú þegar háð opinberu eftirliti. ISNIC er skilgreint sem mikilvægur innviður og heyrir undir eftirlit Fjarskiptastofu, sem framkvæmir reglulegar og ítarlegar úttektir á starfsemi félagsins og hlítingu við gildandi fjarskipta- og lénalöggjöf. Í áformaskjalinu er hins vegar ekki gerð grein fyrir því að hvaða leyti þetta eftirlit hafi reynst ófullnægjandi eða hvaða tilteknu annmarkar á framkvæmd þess kalli á frekara regluverk og aukið eftirlit. Að mati ISNIC verður að liggja fyrir skýr greining á því áður en ráðist er í frekari og meira íþyngjandi eftirlitsúrræði.

Þetta skiptir ekki síst máli í ljósi þess að ýmis þeirra úrræða sem boðuð eru kunna að fela í sér veruleg inngrip í starfsemi og réttindi ISNIC. Þar reynir meðal annars á eignarréttarvernd samkvæmt 72. gr. stjórnarskrárinnar og 1. gr. 1. samningsviðauka við mannréttindasáttmála Evrópu. Slík inngrip verða ekki réttlætt með almennri vísan til þess að undirliggjandi séu almannahagsmunir. Jafnframt verður að liggja fyrir að þær ráðstafanir sem gripið er til séu nauðsynlegar, byggi á málefnalegum sjónarmiðum og gangi ekki lengra en þörf krefur. Í því samhengi má vísa til orðalags úr forsendum Hæstaréttar í máli nr. 182/2007 um það meðalhófsmat sem áskilið er við lagasetningu er hefur áhrif á stjórnarskrárbundin réttindi:

Þegar leyst er úr hvort meðalhófs hafi verið gætt við setningu þessara laga verður að meta hvort það hafi verið virt við beitingu úrræða miðað við þá hagsmuni sem í húfi voru og hvort beitt hafi verið vægasta úrræði sem að gagni komi.¹

Í þessu samhengi telur ISNIC jafnframt rétt að vekja athygli á ákveðinni togstreitu milli þeirra markmiða sem áformin byggja á. Annars vegar er gert ráð fyrir auknum kröfum til ISNIC um öryggi, eftirlit, upplýsingaöflun, neytendavernd og úrlausn ágreiningsmála, sem eðli máls samkvæmt geta aukið kostnað og umfang starfseminnar. Hins vegar er samtímis boðuð lagasetning um verðlagningu þjónustu félagsins með það að markmiði að stuðla að „eðlilegra“ verði. ISNIC telur mikilvægt að þessa tvo þætti beri að virða heildstætt. Verðstýring sem þrengir tekjugrundvöll félagsins getur, að öðru óbreyttu, dregið úr svigrúmi þess til að standa undir þeim auknu kröfum um öryggi, viðbúnað og þjónustu sem stjórnvöld gera jafnframt ráð fyrir að leggja á félagið.

ISNIC telur því mikilvægt að áður en ráðist verður í frekari lagasetningu verði hvert þeirra vandamála sem ráðuneytið telur vera fyrir hendi skilgreint með skýrum hætti, lagt mat á hvort gildandi reglur veiti þegar fullnægjandi úrræði og, sé breyting talin nauðsynleg, hvort unnt sé að ná sama markmiði með afmarkaðri og vægari ráðstöfun. Að mati félagsins væri ekki rétt að einstök úrlausnarefni yrðu tilefni til almennrar og víðtækrar aukningar á reglu- og eftirlitsumhverfi starfseminnar án slíks mats.

Að því sögðu gerir ISNIC eftirfarandi athugasemdir við einstaka þætti þeirra breytinga sem boðaðar eru í áformaskjalinu.

a. Nánari reglur um hvernig skráningarstofa á að haga starfsemi sinni.

¹ Sjá einnig orðalag úr forsendum Hæstaréttar í máli nr. 462/2005: „Við úrlausn um það hvort meðalhófs hafi verið gætt með setningu 6. mgr. 7. gr. laga nr. 6/2002 verður að meta hvort það hafi verið virt við beitingu úrræða miðað við þá hagsmuni, sem í húfi voru, og hvort beitt hafi verið vægasta úrræðinu, sem að gagni kæmi.“

Áformað er að setja nánari reglur um hvernig skráningarstofa skuli haga starfsemi sinni. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að lög nr. 54/2021 hafi að geyma mjög takmarkaðar reglur um starfsemi skráningarstofu og er henni ætlað að fela í sér aukna reglusetningu um starfsemina. Ekki er hins vegar nánar tilgreint í áformaskjalinu hvaða þættir starfseminnar eigi að sæta frekari reglum eða í hverju þær reglur eigi að felast.

ISNIC gerir athugasemdir við að áformin séu að þessu leyti mjög opin og lítið afmörkuð. Ekki er gerð grein fyrir því hvaða tilteknu annmarkar hafi komið í ljós við framkvæmd gildandi laga, hvaða reglur skorti eða hvaða vandamál frekari reglusetningu sé ætlað að leysa. Að mati ISNIC er ekki nægilegt eitt og sér að vísa til þess að gildandi lög hafi að geyma takmarkaðar reglur um starfsemi skráningarstofa, heldur þarf að liggja fyrir mat á því hvort frekari reglusetning sé nauðsynleg og hvaða þörf hún eigi að mæta.

ISNIC starfar þegar innan umtalsverðs reglu- og eftirlitsumhverfis. Félagið hefur um áratugaskeið þróað skráningarreglur og tæknilegar kröfur í samræmi við alþjóðlega internetstaðla og framkvæmd sambærilegra skráningarstofa. Núgildandi reglur miða meðal annars að því að tryggja öryggi og skilvirkni nafnaþjónustunnar, auk gagnsæis, jafnræðis og gæða við skráningu .is-léna.

Við frekari undirbúning lagasetningarinnar verður jafnframt að taka mið af fyrirhugaðri innleiðingu NIS2-tilskipunar Evrópusambandsins, sem felur í sér auknar kröfur á sviði netöryggis og tekur meðal annars til skráningarstofa höfuðléna.² Mikilvægt er að samspil þess regluverks og fyrirhugaðra breytinga á lögum nr. 54/2021 verði metið heildstætt. Sérstaklega þarf að gæta þess að ekki verði með séríslenskum reglum lagðar á ISNIC frekari eða strangari kvaðir en nauðsyn ber til, án þess að sérstök og málefnaleg þörf fyrir slíkt hafi verið sýnd fram á.

Slík nálgun skiptir einnig máli með hliðsjón af eðli starfseminnar. ISNIC rekur eigið lénaskráningarkerfi og úthýsir ekki rekstri þess til þriðja aðila, ólíkt því sem tíðkast hjá ýmsum minni skráningarstofum erlendis. Sem dæmi má nefna að færeyska skráningarstofan úthýsir skráningarkerfinu til þriðja aðila sem sér um skráningarkerfi margra höfuðléna. Í öðrum tilvikum lítilla höfuðléna er jafnvel rekstri skráningarstofu úthýst í heild til þriðja aðila. Rekstrarfyrirkomulag ISNIC felur því í sér að félagið þarf sjálft að standa undir þróun, rekstri og aðlögun þeirra kerfa sem starfsemin byggist á. Séríslenskar kröfur sem ekki eiga sér hliðstæðu hjá erlendum skráningarstofum geta gert skráningu .is-léna flóknari og kostnaðarsamari og þannig haft áhrif á samkeppnisstöðu .is gagnvart öðrum höfuðlénunum. Þá getur of nákvæm lagasetning dregið úr svigrúmi ISNIC til að bregðast hratt við tæknibreytingum og nýjum öryggisógnum, sem þróast eðli máls samkvæmt hraðar en löggjöf.

Með vísan til framangreinds telur ISNIC að ekki hefur verið sýnt fram á nauðsyn þess að setja frekari almennar reglur um starfsemi skráningarstofa. Aður en ráðist verður í slíka reglusetningu þarf að liggja skýrt fyrir hvaða vandamál henni er ætlað að leysa, hvaða skyldur leiða þegar af gildandi og fyrirhuguðu regluverki og hvers vegna frekari sérreglur séu nauðsynlegar. Verði þrátt fyrir það talið tilefni til frekari reglusetningar ætti hún að vera skýrt afmörkuð, taka mið af fyrirhugaðri innleiðingu NIS2 og ekki ganga lengra en nauðsynlegt er til að ná þeim markmiðum sem að er stefnt.

b. Bætt verði við ákvæði um umgengni við landslénið. Til dæmis að skráning þjóni lögmætum hagsmunum og skerði ekki lögvarin réttindi annarra.

Áformað er að bæta við lög nr. 54/2021 ákvæði um umgengni við landslénið, meðal annars þess efnis að skráning léna þjóni lögmætum hagsmunum og skerði ekki lögvarin réttindi annarra. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að slík ákvæði skorti í gildandi lögum.

² Nánar tiltekið tilskipun nr. 2022/2555 frá 14. desember 2022.

ISNIC gerir ekki athugasemd við það markmið að tryggja lögmæta notkun léna og vernda lögvarin réttindi annarra. Hins vegar telur félagið óljóst hvaða sjálfstæða vandamál nýju ákvæði um skráningu sé ætlað að leysa. ISNIC þykir rétt að árétta skýran greinarmun á lénsheiti annars vegar og vefsíðu og/eða tölvupóstföngum sem kunna að tengjast léninu í framtíðinni hins vegar. Við skráningu er almennt ekki unnt að sjá fyrir hvernig lén verður síðar notað, enda geta lén meðal annars verið notuð fyrir vefsíður, tölvupóst, tækniþjónustu eða verið ótengt á biðsvæði.

Gildandi lög og reglur gera þegar ráð fyrir að notkun léns skuli vera lögmæt og að rétthafi beri ábyrgð á þeirri notkun, sbr. 3. mgr. 12. gr. laga nr. 54/2021. Að mati ISNIC væri því varhugavert að færa yfir á skráningarstofuna nýja og matskennda skyldu til að leggja við skráningu mat á því hvort lénsheiti þjóni „lögmætum hagsmunum“ eða kunni síðar að tengjast ólögmætri starfsemi. Slíkt gæti í reynd falið í sér óskýrt hlutverk fyrir ISNIC án þess að fyrir liggi skýr viðmið um framkvæmd matsins.

Þá má einnig benda á að þegar frekari breytingar á reglum um lénaskráningar voru til meðferðar á Alþingi árið 2024 var fallið frá tilteknum fyrirhuguðum efnisreglum og talið eðlilegra að þær yrðu teknar til skoðunar í samhengi við innleiðingu NIS2-tilskipunarinnar.³ Að mati ISNIC verður því fremur að beina sjónum að ólögmætri notkun léna en að leggja á skráningarstofu íþyngjandi skyldu um fyrirfram mat á mögulegri framtíðarnotkun þeirra. Ekki hefur verið sýnt fram á að slíkt úrræði sé nauðsynlegt eða til þess fallið að ná þeim markmiðum sem að er stefnt.

c. Bætt verði við ákvæði um verðlagningu léna.

Áformað er að bætt verði við lög nr. 54/2021 ákvæði um verðlagningu léna. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að verðlagning .is-léna sé hærri en í nágrannaríkjum, að engin sérstök viðmið eða reglur gildi um verðlagninguna og að óvissa ríki um þróun hennar í því sem ráðuneytið lýsir sem einokunarumhverfi. Markmið breytingarinnar er samkvæmt áformunum að stuðla að „eðlilegri verðlagningu“.

ISNIC gerir alvarlegar athugasemdir við framangreind áform og áskilur sér allan rétt í því sambandi.

Ákvörðun um verðlagningu er einn af grundvallarpáttum atvinnurekstrar og verður að ganga út frá því að bein íhlutun löggjafans í verðlagningu félagsins feli í sér takmörkun á atvinnufrelsi þess samkvæmt 75. gr. stjórnarskrárinnar. Eftir því hversu langt slík íhlutun gengi og hvaða áhrif hún hefði á rekstur og verðmæti félagsins gæti jafnframt reynt á eignarréttarvernd 72. gr. stjórnarskrárinnar og 1. gr. 1. samningsviðauka við mannréttindasáttmála Evrópu. Við mat á heimild til slíkra takmarkana skiptir meðal annars máli hvaða markmið býr að baki þeim, hvort raunveruleg nauðsyn sé fyrir hendi, hversu þungbærar þær eru og hvort unnt sé að ná sama markmiði með vægari úrræðum.

Til viðbótar hefur það sérstaka þýðingu gagnvart framangreindum ákvæðum að fyrirhuguð verðlagningarregla myndi beinast að einum tilteknum rekstraraðila, þ.e. ISNIC. Það kallar á ríkari kröfur til þess að sýnt sé fram á nauðsyn slíks inngrips og að áhrif þess séu metin með fullnægjandi hætti, þótt löggjafinn njóti almennt nokkurs svigrúms á þessu sviði.⁴

Í þessu sambandi vísar ISNIC sérstaklega til dóms Mannréttindadómstóls Evrópu, *Könyv-Tár Kft o.fl. gegn Ungverjalandi* (21623/13). Í því tilviki höfðu kærendur, þrjú einkarekin

³ Sjá [nefndarálit meiri hluta umhverfis- og samgöngunefndar](#), þskj. 1880, 205. mál, 154. löggjafarþing 2023–2024, þar sem lagt var til að 2. og 4. gr. frumvarpsins féllu brott og að þær efnisreglur sem þar um ræddi yrðu teknar til skoðunar í samhengi við innleiðingu NIS2-tilskipunarinnar. Sjá jafnframt [nefndarálit 1. minni hluta umhverfis- og samgöngu-nefndar](#), þskj. 1909, sama mál, þar sem tekið var undir þá tillögu meiri hlutans.

⁴ Björg Thorarensen: *Stjórnskipunarréttur – Mannréttindi*. Reykjavík, 2. útg., bls. 519.

fyrirtæki sem dreifðu skólabókum, byggt upp viðskiptamannahóp á markaði sem ungverska ríkið setti síðar í reynd undir ríkiseinokun, þannig að fyrirtækin misstu möguleika á að halda starfseminni áfram á þeim markaði. Dómstóllinn taldi að þótt ríkið hefði vítt svigrúm til að endurskipuleggja kerfi fyrir dreifingu skólabóka þá hefði breytingin engu að síður lagt einstaklingsbundna og óhóflega byrði á fyrirtækin og þannig brotið gegn 1. gr. 1. samningsviðauka mannréttindasáttmála Evrópu.⁵ Um meðalhófsmatið sagði dómurinn eftirfarandi:

The margin of appreciation afforded to the State in identifying appropriate measures for the implementation of the reform in question is a wide one (see paragraph 45 above). However, such measures must not be disproportionate in terms of the means employed and the aim sought to be realised, and must not expose the business players concerned to an individual and excessive burden. In the present case the drastic change to the applicant companies' business was not alleviated by any positive measures proposed by the State. Moreover, the intervention concerned a business activity that was not subject to previous regulations and was not in any sense dangerous, and the applicant companies were not expected to assume that their business would be de facto monopolised by the State. (áherslubl. undirritaðs)

ISNIC gerir ekki athugasemd við að sjónarmið um neytendavernd, öruggan rekstur mikilvægra innviða og traust á íslenska landshöfuðléninu geti almennt verið lögmæt markmið lagasetningar. Af því verður þó ekki sjálfkrafa leitt að nauðsyn beri til opinberrar verðstýringar, þannig að standist kröfur stjórnarskrár og mannréttindasáttmála Evrópu. Megingrundvöllurinn að baki áformunum virðist auk þess vera samanburður við verð í öðrum ríkjum og sú staðreynd að ISNIC er eitt um skráningu .is-léna.

Í því sambandi telur ISNIC mikilvægt að horft verði til raunverulegrar verðþróunar. Árið 2005 nam árgjald .is-léns 7.918 kr. og að auki var innheimt 12.450 kr. stofngjald, þannig að heildarkostnaður við fyrstu skráningu nam 20.368 kr. Sú fjárhæð samsvarar um 58.649 kr. á núverandi verðlagi. Í dag er ekkert stofngjald innheimt og nemur árgjaldið 7.680 kr. Heildarkostnaður við fyrstu skráningu .is-léns hefur því lækkað um tæp 87% að raunvirði frá árinu 2005. Að mati ISNIC gefur þessi þróun ekki tilefni til þeirrar ályktunar að sérstök verðstýring sé nauðsynleg til að stemma stigu við óeðlilegri verðþróun.

Þá verður samanburður við verðlagningu skráningarstofa annarra ríkja að byggjast á sambærilegum forsendum. Við slíkan samanburð er nauðsynlegt að gera greinarmun á heildsöluverði skráningarstofu til endursöluaðila og verði fyrir beina skráningu hjá skráningarstofu. Hjá mörgum erlendum skráningarstofum fara skráningar að mestu fram í gegnum endursöluaðila, sem kaupa lén í miklu magni og annast síðan viðskipti við rétthafa og veita þeim þá þjónustu sem lénaskráning útheimtir, meðal annars vegna breytinga á skráningu, tæknilegrar uppsetningar og vegna öryggismála. Flestar .is-lénaskráningar fara hins vegar fram beint hjá ISNIC, sem annast því jafnframt þá þjónustu við rétthafa sem endursöluaðilar annast í öðrum ríkjum. Samanburður á heildsöluverði erlendra skráningarstofa við verð beinnar skráningar hjá ISNIC gefur því í fyrsta lagi ekki rétta mynd af verðlagningu ISNIC.

Við samanburðinn verður í öðru lagi að taka tillit til fjölda skráðra léna, stærðar markaðar og þar með stærðarhagkvæmni. ISNIC er ein af smærri skráningarstofum sinnar tegundar, með um 100 þúsund lén, og nýtur því ekki sömu stærðarhagkvæmni og skráningarstofur sem þjónusta margfalt fleiri lén.

Í þriðja lagi stenst það ekki að verðlagning .is-léna sé hærri en í nágrannaríkjum.

⁵ Sjá einnig Edwards gegn Möltu (17647/04) og Lindheim o.fl. gegn Noregi (13221/08 og 2139/10)

Hér að neðan koma fram upplýsingar um fjölda skráðra léna og árgjald hvað varðar beina skráningu fyrir tiltekin landshöfuðlén sem ISNIC telur að horfa megi til:⁶

Höfuðlén	Land	Fjöldi skráðra léna	Árgjald (EUR, bein skráning)
.uk	Bretland	10,4 millj.	93
.de	Þýskaland	17,9 millj.	79
.fo	Færeyjar	10 þús.	50
.is	Ísland	100 þús.	44,9
.sk	Slóvakía	500 þús	40
.at	Austurríki	4,3 millj.	34
.es	Spánn	2,1 millj.	27,59
.pt	Portúgal	2,1 millj.	25,5

Eins og framangreindur samanburður ber með sér er árgjald .is-léns við beina skráningu lægra en gjald fyrir beina skráningu undir ýmsum öðrum höfuðlénnum. Þá er verðskrá ISNIC einföld og gagnsæ; sama grunnverð gildir fyrir rétthafa og verðið hækkar ekki við endurnýjun eftir fyrsta árgjald. Þá er það áréttað að horfa þarf einnig til þeirrar þjónustu sem veitt er gegn skráningargjaldinu.

Þá telur ISNIC að það sé villandi og rangt að halda því fram að félagið starfi í einokunarumhverfi. Notendur hafa aðgang að fjölda annarra höfuðléna og eru ekki tilneyddir til þess að leita til ISNIC til þess að verða sér út um lén. Samkvæmt nýlegum tölum CENTR (e. *Council of European National Top-Level Domain Registries*) er hlutdeild .is af skráðum lénum á Íslandi um 68%, en um 32% eru skráð undir öðrum höfuðlénnum. Þær tölur taka þó ekki til léna sem skráð eru af tilteknum persónuverndar- eða proxy-þjónustum, svo sem Withheld for Privacy, og gefa því ekki tæmandi mynd af skráningu erlendra höfuðléna hér á landi. Ef slíkar skráningar væru teknar með væri .is þriðja mest skráða höfuðlén á Íslandi, á eftir .me og .top. ISNIC sætir því, eins og áður segir, samkeppnislegu aðhaldi frá öðrum höfuðlénnum, bæði almennum höfuðlénnum, svo sem .com og .top, og öðrum landshöfuðlénnum, svo sem .me.

Í núverandi lagaumhverfi er jafnframt fjarri því að ISNIC starfi án eftirlits eða aðhalds, þrátt fyrir að ekki sé sérstakt ákvæði um verðlagningu. Til að mynda má líta til 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 sem kveður á um misnotkun á markaðsráðandi stöðu, meðal annars með því að krefjast ósanngjarns söluverðs. Samkeppnisyfirvöld hafa raunar áður tekið gjaldskrá ISNIC sérstaklega til skoðunar, sbr. ákvarðanir samkeppnisráðs nr. 18/2002 og 24/2002. Er það skýrt dæmi um það aðhald sem ISNIC er veitt af stjórnvöldum við verðlagningu, vegna stöðu sinnar. Er því ljóst að fyrir liggur lagarammi, og þannig lögbundin úrræði, sem heimilar stjórnvöldum að grípa inn í verðlagningu ISNIC ef tilefni er til.

Við mat á nauðsyn og markhæfni fyrirhugaðrar verðstýringar verður jafnframt að horfa til þess að verðlagning léna getur sem slík haft þýðingu fyrir varnir gegn misnotkun þeirra.

⁶ Sjá CENTRstats, tölfræðigagnagrunn Council of European National Top-Level Domain Registries (CENTR), <https://stats.centro.org/>.

Lægra verð auðveldar aðilum að skrá mikinn fjölda léna með litlum tilkostnaði og nota þau í skamman tíma til netveiða og annarrar svíksamlegrar starfsemi áður en þeim er skipt út fyrir ný lén. ISNIC bendir í því sambandi á rannsóknir sem sýna fram á tengsl milli lágs verðs lénaskráninga og tíðni misnotkunar þeirra.⁷ Verður því að hafa í huga að verðstýring, að því marki sem hún leiðir til lækkunar gjalda, getur að þessu leyti unnið gegn einu af yfirlýstum markmiðum áformanna, þ.e. að draga úr misnotkun .is-léna og stuðla að auknu netöryggi.

Jafnframt verður að líta til annarra breytinga sem boðaðar eru samhliða fyrirhugaðri verðlagningarreglu og þeirra samanlögðu áhrifa sem þær kunna að hafa á rekstur ISNIC. Með áformunum er gert ráð fyrir auknum kröfum til starfsemi ISNIC, meðal annars varðandi eftirlit, upplýsingaöflun, neytendavernd og úrlausn ágreiningsmála, auk þess sem áformað er að félagið standi straum af kostnaði við opinbert eftirlit. Slíkar kvaðir hafa óhjákvæmilega rekstrarkostnað í för með sér. Þá ber ISNIC fastan kostnað af rekstri og öryggi eigin skráningarkerfis og tæknilegra innviða. Þannig ganga áformin út á að aukin ábyrgð og kostnaður verði lagður á félagið í þágu öryggis og þjónustu. Fyrirhugaða verðstýringu verður að meta í samhengi við heildaráhrif þeirra kvaða sem fyrirhugað er að leggja á félagið og þau áhrif sem hún kann að hafa á getu þess til að standa undir öruggum og áreiðanlegum rekstri.

Verði þrátt fyrir allt framangreint talið tilefni til að lögfesta sérstakar reglur um verðlagningu telur ISNIC nauðsynlegt að þær verði skýrar og fyrirsjáanlegar, taki mið af raunverulegum kostnaði og þeim skyldum sem lagðar eru á félagið og tryggi því eðlilegt svigrúm til tekjuöflunar. Þá verður jafnframt að gæta þess að ákvæði um verðlagningu verði ekki of opin heimild til þess að skerða réttindi ISNIC. Má í því samhengi vísa til orðalags í nýlegum dómi Hæstaréttar í máli nr. 19/2024:

Eftir því sem stjórnvaldsfyrirmæli eru meira íþyngjandi og fela í sér meira inngríp í stjórnarskrárvarin réttindi borgaranna, þeim mun ríkari kröfur eru gerðar til þess að lagastoð þeirra sé skýr og fyrirsjáanleg.

[...]

Áréttu ber að lagafyrirmæli sem ætlað er að liggja til grundvallar skerðingu á atvinnufrelsi þurfa að vera skýr og verða ekki túlkud með rýmri hætti, viðkomandi borgara í óhag, en leitt verður af skýrri orðanna hljóðan eða afdráttarlausum vísbendingum í lögskýringargögnum sé uppi einhver vafi um túlkun.

Að öllu framangreindu virtu telur ISNIC að á þessu stigi hafi ekki verið sýnt fram á nauðsyn þess að setja sérstakar reglur um verðlagningu .is-léna og raunar sé því sem næst útilokað að fram á það verði sýnt, þannig að fullnægi kröfum stjórnarskrár og mannréttindasáttmála Evrópu. Slík verðstýring væri í eðli sínu afdrifarík og íþyngjandi inngríp í rekstur félagsins og verður því að gera ríkar kröfur til þess að fyrir liggi skýr og málefnaleg þörf fyrir slíka lagasetningu.

d. *Sett verði ákvæði sem sporni við svokölluðum leppskráningum léna, þ.e. þegar milliliður sem skráður er réttthafi léns er ekki raunverulegur notandi þess.*

Áformað er að setja í lög nr. 54/2021 ákvæði sem sporna eigi við svokölluðum leppskráningum léna, þ.e. þegar milliliður er skráður réttthafi léns án þess að vera raunverulegur notandi þess. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að slíkt

⁷ Sjá Interisle, *Malicious Registrations in the Domain Name Market* (2026), https://static1.squarespace.com/static/63dbf2b9075aa2535887e365/t/6a20724a659b821142b48388/1780511306582/FullReport_MaliciousRegistrationsintheDomainNameMarket_2026_rev.pdf; rannsókn ICANN (2025), <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/3719027.3744869>; og rannsókn birt á arXiv (2025), <https://arxiv.org/html/2512.01391v1>

fyrirkomulag geti aukið hættu á að .is-lén séu notuð í sviksamlegum tilgangi og þannig skapað netöryggis- og orðsporsáhættu.

ISNIC telur mikilvægt að í þessu sambandi sé gerður skýr greinarmunur á skráningum .is léna annars vegar og skráningum annarra höfuðléna hins vegar. Sú umræða sem verið hefur um umfangsmiklar skráningar félagsins Withheld for Privacy ehf. hefur einkum varðað lén undir öðrum höfuðlénum, þá sérstaklega .me og .top, en félagið er ekki skráður rétthafi .is-léna. Eins og áður er rakið gefa slíkar leppskráningar jafnframt aðra mynd af fjölda erlendra höfuðléna sem skráð eru á Íslandi en almennar skráningartölur gefa til kynna. Reglusetning innan laga um íslensk landshöfuðlén verður því að byggjast á vandamálum sem raunverulega varða skráningu og notkun .is-léna.

ISNIC styður það markmið að sporna við netglæpum og misnotkun .is-léna. Aftur á móti telur félagið ekki sýnt fram á að sérstök regla um leppskráningar eða „raunverulegan notanda“ sé markhæft úrræði til að ná því markmiði. Samkvæmt núverandi fyrirkomulagi ber skráður rétthafi ábyrgð á notkun og stjórnun lénsins og verður því ekki séð að nýtt ákvæði um „raunverulegan notanda“ bæti þar neinu við. Þá hefur ISNIC þegar virkt eftirlit með skráningar- og tengiliðaupplýsingum og lokar lénum þegar skráningarupplýsingar reynast rangar, en árlega lokar ISNIC þúsundum léna af þeirri ástæðu. Hafa verður í huga að þeir sem hyggjast nota lén í sviksamlegum eða öðrum ólögumætum tilgangi geta nú þegar gefið rangar upplýsingar við skráningu. Ný krafa um frekari upplýsingar um raunverulegan notanda leysir því ekki þann vanda, enda geta sömu aðilar einnig veitt rangar upplýsingar samkvæmt nýju fyrirkomulagi.

ISNIC bendir jafnframt á að hugtakið „raunverulegur notandi“ á sér ekki samsvarandi reit í alþjóðlega lénaskráningarkerfinu og RFC-stöðlum sem skráningarstofur byggja á. Slík séríslensk krafa gæti því kallað á tæknilegar viðbætur ofan á alþjóðlegt kerfi og er jafnframt óljóst hvernig hún yrði framkvæmd gagnvart þeim .is-lénum sem þegar eru skráð. Að mati ISNIC hefur því ekki verið sýnt fram á að fyrirhuguð breyting sé nauðsynleg eða til þess fallin að ná markmiði sínu, en hún gæti hins vegar haft í för með sér aukna tæknilega og stjórnsýslulega byrði fyrir félagið.

e. Settar verði nánari reglur um réttindi neytenda.

Áformað er að setja nánari reglur um réttindi neytenda. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að réttindi neytenda séu ekki nægilega tryggð samkvæmt gildandi regluverki, sem það telur sérstaklega mikilvægt í ljósi þeirrar stöðu sem ISNIC hefur við skráningu .is-léna.

ISNIC leggur ríka áherslu á réttindi og hagsmuni neytenda og gerir ekki athugasemd við það markmið að tryggja þeim fullnægjandi vernd. Félagið telur hins vegar rétt að hafa í huga að neytendur njóta þegar verndar samkvæmt almennri neytenda- og viðskiptalöggjöf og er starfsemi ISNIC því óneitanlega bundin af því regluverki. Jafnframt er vert að hafa í huga að aðeins um þriðjungur skráðra léna er skráður á einstaklinga, en um tveir þriðju skráðir á lögaðila. Neytendaviðskipti eru því aðeins hluti af starfsemi félagsins, enda falla lögaðilar almennt ekki undir hugtakið neytandi.

Að mati ISNIC skortir á að í áformaskjalinu sé gerð grein fyrir því hvaða réttindi neytenda séu í dag ófullnægjandi tryggð eða hvaða tilteknu vandamál kalli á frekari sérreglur um starfsemi félagsins. Verði talið tilefni til frekari reglusetningar telur ISNIC því mikilvægt að hún byggi á skýrt afmarkaðri þörf og taki mið af þeirri vernd sem þegar leiðir af gildandi lögum.

f. Sett verði ákvæði um ódýra og skilvirka leið, með aðkomu óháðs aðila, til úrlausnar ágreiningsmála milli skráningarstofu og notanda.

Áformað er að setja ákvæði um ódýra og skilvirka leið, með aðkomu óháðs aðila, til úrlausnar ágreiningsmála milli skráningarstofu og notanda.

ISNIC bendir á að nú þegar er starfandi úrskurðarnefnd léna sem hefur það hlutverk að leysa úr ágreiningi um lénaskráningar. Stjórn ISNIC skipar nefndina samkvæmt reglum félagsins um lénaskráningu. Er nefndin sjálfstæð og óháð í störfum sínum. ISNIC skipar einn nefndarmann til að úrskurða í hverju máli fyrir sig og skal hann uppfylla hæfisskilyrði héraðsdómara. Nefndarmaður sem skipaður hefur verið getur lagt til við ISNIC að nefndin verði fjölskipuð. Fallist ISNIC á tillöguna skulu tveir nefndarmenn skipaðir til viðbótar og skal annar þeirra hafa faglega kunnáttu á sviði samkeppnis- og hugverkaréttar og hinn á sviði internet- og tæknimála. Að mati félagsins verður í ljósi framangreinds ekki gengið út frá því að ekki sé fyrir hendi leið til úrlausnar ágreiningsmála, með aðkomu óháðs aðila. Telur félagið rétt að áður en ráðist verði í breytingar á lögum þurfi að liggja fyrir hvaða annmarkar séu á núverandi fyrirkomulagi og hvers vegna það teljist ekki fullnægjandi.

Það eitt að fá mál hafi komið til úrlausnar hjá nefndinni verður heldur ekki talið sýna að úrræðið sé óskilvirkt. Ekkert mál fór fyrir úrskurðarnefnd léna á árunum 2019–2025, en tvö mál komu til meðferðar í júlí 2026. Að mati ISNIC getur það allt eins verið vísbending um að ágreiningur um lénaskráningar sé fátíður.

Núverandi úrskurðargjald nemur 160.000 kr. og hefur haldist óbreytt um árábil. Telji ráðuneytið að kostnaður við núverandi úrræði sé of hár eða að málsmeðferðin sé að öðru leyti ófullnægjandi þarf að gera skýra grein fyrir því og meta hvort unnt sé að bæta núverandi kerfi fremur en að koma á nýju fyrirkomulagi. Þá bendir ISNIC jafnframt á að Neytendastofa hefur frá árinu 2005 úrskurðað í deilumálum vegna lénaskráninga og þar er því þegar fyrir hendi reynsla og sérþekking á slíkum málum.

g. Sett verði heimild til að innheimta af skráningarstofu gjald til að standa straum af eftirliti.

Áformað er að setja heimild til að innheimta af skráningarstofu sérstakt gjald til að standa straum af opinberu eftirliti. Breytingin er reist á því að slík gjalddökuheimild sé ekki fyrir hendi samkvæmt gildandi lögum.

ISNIC gerir athugasemdir við að ekki hafi verið sýnt fram á nauðsyn þess að innheimta sérstakt eftirlitsgjald af skráningarstofu. Áformin gera hvorki grein fyrir umfangi þess eftirlits sem gjaldinu er ætlað að standa straum af, hvaða nýju verkefni því fylgi né hver áætlaður kostnaður þess verði. Að mati ISNIC verður að liggja fyrir skýr greining á þörf, umfangi og kostnaði hins fyrirhugaða eftirlits áður en sérstök gjalddökuheimild er lögfest.

Við setningu laga nr. 54/2021 var gert ráð fyrir að eftirlit Póst- og fjarskiptastofnunar samkvæmt lögnum svaraði til eins til tveggja vinnudaga eins starfsmanns á ári og var kostnaður hins opinbera vegna eftirlitsins talinn óverulegur.⁸ Sé nú talið nauðsynlegt að leggja sérstakt eftirlitsgjald á skráningarstofu þarf því að gera grein fyrir hvað hafi breyst frá því mati og hver áætlaður viðbótarkostnaður eftirlitsins sé.

Jafnframt þarf að liggja fyrir á hvaða grundvelli sá kostnaður eigi að hvíla á ISNIC. Eftirlitsgjald verður ekki réttlætt með almennri vísan til þess að eftirlit fari fram, heldur þarf gjalddöku að eiga skýra samsörun við þau verkefni og þann kostnað sem eftirlitið hefur í för með sér.

Útfærsla gjaldsins skiptir jafnframt máli fyrir lögmæti þess. Sé gjaldið bundið við kostnað af afmörkuðu eftirliti kann það að teljast þjónustugjald, en fari gjalddökan umfram slíkan

⁸ Sjá greinargerð með frumvarpi sem varð að lögum nr. 54/2021: <https://www.althingi.is/altext/151/s/0009.html>.

kostnað kann hún eftir atvikum að teljast skattlagning og þarf þá að fullnægja þeim ríku kröfum sem leiða af 40. og 77. gr. stjórnarskrárinnar.

Við mat á fyrirhugaðri gjaldtöku verður jafnframt að horfa til samanlagðra áhrifa annarra breytinga samkvæmt áformunum. Höfuðlénid .is er lítið og nýr viðbótarkostnaður dreifist því á tiltölulega fá lén. Slíkur kostnaður hefur óhjákvæmilega áhrif á kostnaðargrunn rekstursins og getur að lokum haft áhrif á það verð sem rétthafar greiða fyrir .is-lén.

Eins og áður segir felst því ákveðin mótsögn í því að stjórnvöld geri annars vegar athugasemdir við verðlagningu .is-léna og boði sérstaka reglusetningu um verð, en leggi hins vegar til ný gjöld og auknar skyldur sem auka kostnað við rekstur félagsins. Áður en heimild til sérstaks eftirlitsgjalds verður útfærð telur ISNIC því nauðsynlegt að sýnt verði fram á hvaða eftirliti gjaldinu sé ætlað að standa straum af, hver raunverulegur kostnaður þess sé og hvers vegna sá kostnaður eigi að hvíla á ISNIC.

h. Skýrðar verði heimildir lögreglu til að krefjast lokunar á lénum og leggja hald á lén

Áformað er að skýra heimildir lögreglu til að krefjast lokunar á lénum og leggja hald á lén sem tengjast brotastarfsemi. Breytingin er reist á því mati að lögreglu skorti sjálfstæða heimild til slíkra aðgerða samkvæmt gildandi lögum. Samkvæmt núgildandi lögum þarf dómsúrskurð til og má því skilja áformin sem svo að ætlunin sé að afnema áskilnað um dómsúrskurð.

ISNIC gerir ekki athugasemd við að heimildir lögreglu verði skýrðar en bendir á að félagið hefur um langt skeið átt gott samstarf við lögreglu, CERT-IS og önnur stjórnvöld vegna mála er varða mögulega misnotkun .is-léna og hefur ekki neitað yfirvöldum um upplýsingar vegna slíkra mála. ISNIC vekur jafnframt athygli á því að félagið hefur aldrei verið krafist um að afskrá .is-lén á grundvelli dómsúrskurðar. Vekur sú staðreynd upp þá spurningu hver hin raunverulega þörf sé á að setja slíkt ákvæði í lög.

i. Ákvæði um beitingu forkaupsréttar verði gert skýrara og hlutverk Fjarskiptastofu í því ferli betur skilgreint.

Áformað er að gera ákvæði laga nr. 54/2021 um beitingu forkaupsréttar ríkisins skýrara og skilgreina nánar hlutverk Fjarskiptastofu í því ferli. Breytingin er reist á því mati ráðuneytisins að gildandi ákvæði um framkvæmd forkaupsréttarins sé ekki nægilega skýrt og að hlutverk Fjarskiptastofu við beitingu hans þurfi að afmarka betur.

ISNIC hefur frá setningu laga nr. 54/2021 gert alvarlegar athugasemdir við forkaupsréttarákvæði laganna og meðal annars bent stjórnvöldum á þau álitaefni sem ákvæðið vekur með hliðsjón af eignarréttarvernd 72. gr. stjórnarskrárinnar og 1. gr. 1. samningsviðauka við mannréttindasáttmála Evrópu. Að mati ISNIC snýst álitaefnið því ekki fyrst og fremst um skýrleika ákvæðisins eða hlutverk Fjarskiptastofu við framkvæmd þess, heldur hvort svo víðtækur lögbundinn forkaupsréttur sé yfirhöfuð réttlætanlegur. Forkaupsrétturinn felur í sér lögbundna takmörkun á ráðstöfunarrétti að eignum sem njóta stjórnarskrár- og mannréttindaverndar og þarf því að fullnægja þeim kröfum um lagastoð, málefnalegt markmið og meðalhóf sem gilda um slík inngríp.⁹

Forkaupsrétturinn felur í sér verulega takmörkun á ráðstöfunarrétti hluthafa ISNIC. Slíkur réttur getur haft áhrif á seljanleika og verðmæti hlutabréfa, meðal annars þar sem væntanlegur kaupandi verður að sæta því að ríkissjóður geti gengið inn í fyrirhuguð viðskipti. Ráðstöfunarréttur yfir hlutabréfum er jafnframt einn af grundvallarþáttum eignarréttar að þeim.

⁹ Karl Axelsson og Ásgerður Ragnarsdóttir: *Eignarnám*. Reykjavík 2021, bls. 25.

Þá er forkaupsréttarákvæðið sérstaklega víðtækt. Það er ekki bundið við þau tilvik þegar breyting verður á yferráðum yfir ISNIC, heldur getur það tekið til einstakra viðskipta með hlutabréf í félaginu og jafnframt viðskipta með hlutabréf í lögaðilum sem eiga hlut í ISNIC. Víðtækt orðalag ákvæðisins hefur jafnframt getað skapað álitaefni um gildissvið þess í framkvæmd. Má þar nefna að Síminn hf., sem um tíma var hluthafi í ISNIC, er skráð félag á verðbréfamarkaði þar sem hlutabréf ganga reglulega kaupum og sölum. Að óbreyttu orðalagi ákvæðisins gat því vaknað álitaefni um að hvaða marki forkaupsrétturinn tæki til slíkra viðskipta, þótt þau hefðu ekki í för með sér breytingu á yferráðum yfir ISNIC. Að mati ISNIC er þetta jafnframt dæmi um hversu víðtækt gildissvið ákvæðisins er og hversu langt það getur náð út fyrir viðskipti sem hafa raunverulega þýðingu fyrir yferráð yfir félaginu. Við mat á lögmæti slíkrar takmörkunar verður að liggja fyrir að hún byggji á málefnalegum almannahagsmunum, að nauðsyn beri til hennar og að hún gangi ekki lengra en þörf krefur.

Að mati ISNIC hefur ekki verið sýnt fram á að svo víðtækur forkaupsréttur sé nauðsynlegur til að tryggja þau öryggis- og almannahagsmunamarkmið sem liggja honum að baki. Þar verður meðal annars að líta til þess að gildandi lög fela þegar í sér opinbert eftirlit með starfsemi skráningarstofu og úrræði til að bregðast við vanefndum hennar, auk þess sem IANA/ICANN gegnir sjálfstæðu hlutverki varðandi rekstur og úthlutun landshöfuðléna. Þá liggur ekki fyrir að vægari úrræði hafi verið metin með fullnægjandi hætti.

Þessu til viðbótar telur ISNIC rétt að hafa í huga að við nýleg viðskipti með meirihluta hlutafjár í félaginu gafst ríkissjóði raunverulegt tækifæri til að nýta forkaupsrétt sinn en kaus að gera það ekki. Þá seldi Íslandspóstur ohf., sem er í eigu ríkisins, jafnframt um 20% eignarhlut sinn í ISNIC á árinu 2025. Ríkið hefur því á skömmum tíma annars vegar kosið að auka ekki eignarhlut sinn í félaginu þegar því gafst kostur á því og hins vegar staðið að sölu á verulegum eignarhlut í félaginu. Það eitt sker ekki úr um nauðsyn ákvæðisins, en gefur að mati ISNIC enn frekara tilefni til þess að heimildin verði tekin til efnislegrar endurskoðunar. Í ljósi þeirra verulegu eignarréttarlegu álitaefna sem ákvæðið vekur telur ISNIC því ekki nægilegt að endurskoðunin beinist eingöngu að því að skýra framkvæmd réttarins eða hlutverk Fjarskiptastofu. Réttara væri að ráðuneytið tæki fyrst til sjálfstæðrar skoðunar hvort forkaupsrétturinn sjálfur, í núverandi umfangi, sé nauðsynlegur og standist kröfur um meðalhóf samkvæmt 72. gr. stjórnarskrárinnar og 1. gr. 1. samningsviðauka við MSE. Aðeins að þeirri skoðun lokinni sé tilefni til að taka afstöðu til frekari útfærslu á framkvæmd hans.

3. Niðurlag

Með hliðsjón af framangreindu telur ISNIC að ekki hafi á þessu stigi verið sýnt fram á nægilegt tilefni til að ráðast í þær breytingar sem boðaðar eru í því umfangi sem áformin gera ráð fyrir. Félagið beinir því til ráðuneytisins að umfang og nauðsyn einstakra breytinga verði tekin til nánari skoðunar áður en frumvarp verður lagt fram og að við þá skoðun verði sérstaklega horft til þeirra sjónarmiða sem rakin hafa verið í umsögn þessari.

Virðingarfyllst,
f.h. Internets á Íslandi hf.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Þór Jensen". The signature is stylized, with the first part being a large loop and the second part being a smaller loop followed by the letters "or" and "ensen".

Þór Jensen, framkvæmdastjóri